

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknopte natuurtoets Hamerenweg 11, Vrouwenparochie

projectnummer: P000880

Onderwerp: Beknopte natuurtoets nieuwbouwplannen Hamerenweg 11

Datum: 30-03-2022

Inleiding

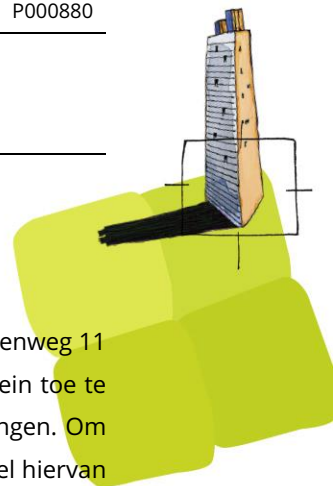
KADER

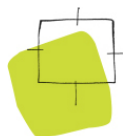
De initiatiefnemer heeft plannen om de voormalige schuur van een boerderij aan de Hamerenweg 11 in Vrouwenparochie opnieuw op te bouwen en enkele (recreatie)voorzieningen op het terrein toe te voegen. Er komt ruimte voor tent- en camperplaatsen, dome tenten en sanitaire voorzieningen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een beknopte natuurtoets uitgevoerd. Het doel hiervan is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de beknopte natuurtoets op 8 december 2021 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: bewolkt, circa 10 °C, droog en een matige wind.

PLANGEBIED

Het plangebied bestaat uit een perceel met een voormalige boerderij dat grotendeels uit grasland bestaat (zie figuur 1). Het perceel wordt omringd door graslanden en langs de oostzijde loopt de Hamerenweg. Aan alle zijdes van het perceel liggen sloten. De bebouwing bestaat in de huidige situatie uit een woonhuis aan de noordzijde en de muren en fundering van de schuur die vroeger aan de zuidzijde van het woonhuis grensde. Het dak van de schuur is niet meer aanwezig. Het woonhuis bestaat uit baksteen en heeft een pannendak. Het gedeelte van het woonhuis aan de zuidwestzijde bestaat uit een enkele bouwlaag en heeft een plat dak. De muren van de schuur bestaan uit baksteen met enkele ramen. Ten noordwesten van het woonhuis staat een chalet met houten gevelbekleding en een plat dak. Rondom de boerderij is verharding aanwezig en ten westen van de boerderij ligt een sloot. Verder is langs de oostzijde van het perceel en rondom de boerderij opgaande beplanting aanwezig.

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

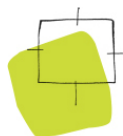
De ontwikkeling bestaat uit het opnieuw opbouwen van de voormalige schuur door hier een nieuw dak op te plaatsen. Verder wordt een sanitair gebouw gerealiseerd en komen enkele dome tenten op het noordwestelijke deel van het perceel geplaatst. Aan de zuidwestzijde worden enkele tent- en camperplaatsen gemaakt en aan de oostzijde wordt een parkeerplaats gerealiseerd. Langs de sloot op het terrein, worden enkele bosschages aangeplant. De sloten, oevers en alle opgaande beplanting blijft behouden. Ook het woonhuis en chalet blijft volledig behouden.

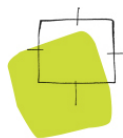
Figuur 1. Luchtfoto met de locatie van het plangebied (rode omlijning). Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl.

Foto's 1 en 2. Impressie van het terrein op 8 december 2021. Links het zicht op de opgaande beplanting aan de zuidoostzijde van het perceel. Rechts het zicht op zuidzijde van het perceel.

Foto's 3 - 10. Eerste rij: het zicht op de zuidzijde van de schuur. Tweede rij: overzicht van het perceel vanuit het zuiden en de zuidzijde van de huidige bebouwing. Derde rij: de binnenzijde van de schuur en de sloot ten westen van het woonhuis. Vierde rij: het woonhuis en een overzicht van de noordoostzijde van het perceel met aan de linkerkant het woonhuis en schuur.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Database Flora en Fauna² (NDFF) (© NDFF 7 december 2021 15:52:59) blijkt dat in de directe omgeving (0-2 kilometer) van het plangebied enkele beschermde diersoorten bekend zijn. Het gaat om vogels met jaarrond beschermde nesten en zoogdieren.

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene gras- en plantensoorten op het terrein waargenomen. De waargenomen soorten zijn onder andere Engels raaigras, gestreepte witbol, paardenbloem, wilde peen en kleine brandnetel.

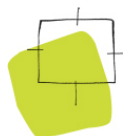
De oevers van de sloten zijn begroeid met algemene gras- en plantensoorten zoals hierboven genoemd, en in het water staat riet. Deze soorten duiden op een zeer voedselrijke bodem.

Opgaande beplanting op het perceel bestaat uit populier, meidoorn, zomereik en schietwilg.

Beschermde plantensoorten zijn niet bekend in de directe omgeving van het plangebied (NDFF) en zijn gezien de terreingesteldheid en de voedselrijkdom ook niet te verwachten.

Er is een aantal vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten bekend uit de directe omgeving van het plangebied, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd, ransuil en sperwer (NDFF). Huismus en gierzwaluw kunnen mogelijk in het dak van het woonhuis broeden. Overige openingen in het gebouw leiden niet tot ruimtes die geschikt zijn voor huismus of gierzwaluw om in te broeden. In de bomen op het perceel zijn tijdens het veldbezoek geen nesten waargenomen die geschikt kunnen zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals buizerd, ransuil of sperwer. Het grasland in het

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

plangebied is marginaal geschikt als foerageergebied van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals ransuil en sperwer.

In de watergangen om het perceel kunnen enkele algemene vogelsoorten, zoals wilde eend en meerkoet, broeden. De nesten van deze algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van vleermuissoorten, maar de omgeving is wel geschikt voor soorten die ook in open gebieden voorkomen, zoals gewone dwergvleermuis en laatvlieger (NDFF). Vleermuizen kunnen mogelijk via de nokpannen onder het dak van het woonhuis komen en hier een verblijfplaats hebben. Op enkele plekken achter de houten gevelbekleding en dakranden aan de zuidzijde van het gebouw, zitten openingen en ruimtes die geschikt zijn voor vleermuizen om een verblijfplaats in te hebben. Deze ruimtes zijn voornamelijk geschikt voor soorten als gewone dwergvleermuis, omdat de openingen hooguit 1,5 centimeter groot zijn. In het chalet zijn geen geschikte openingen of ruimtes voor vleermuizen aanwezig. Verder hebben de wilgen aan de noordzijde van het perceel holtes en/of scheuren die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats voor vleermuizen.

Het plangebied kan verder onderdeel zijn van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis en laatvlieger die rondom opgaande beplanting en in relatief open gebied foerageren. De opgaande beplanting op het perceel is geen onderdeel van een doorgaande structuur die kan fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Uit de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van een aantal beschermde grondgebonden zoogdiersoorten die voor kunnen komen in het plangebied, waaronder huisspitsmuis en veldmuis (NDFF). Voor deze algemene soorten geldt in de provincie Fryslân een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. De niet-vrijgestelde soort otter is uit de omgeving van het perceel bekend (NDFF). Geschikte verblijfplaatsen voor otter, zoals holtes onder boomstronken en wortelstelsels of dichte struwelen en ruigtes langs grotere wateren zijn niet op het terrein aanwezig. Otter kan hooguit incidenteel in de bredere sloten langs de zuid- en westzijde van het perceel foerageren. Kleine marterachtigen, zoals wezel, kunnen mogelijk in hollen in de oevers van de watergangen rondom het terrein een verblijfplaats hebben. Wezel, hermelijn en bunzing kunnen verder mogelijk foerageren langs de randen van het perceel. Verblijfplaatsen van andere niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten zijn gezien de terreingesteldheid en/of het ontbreken van waarnemingen niet op het terrein te verwachten.

Het plangebied vormt geschikt (land)biotoop voor enkele algemene amfibieën, zoals gewone pad en bruine kikker, waarvoor in de provincie Fryslân een vrijstelling geldt van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Uit de omgeving van het plangebied zijn geen niet-vrijgestelde

amfibieënsoorten bekend (NDFF). Deze zijn door het ontbreken van geschikt voortplantingswater en/of waarnemingen niet in het plangebied te verwachten.

Niet-vrijgestelde vissoorten, reptielen en ongewervelden zijn gezien het ontbreken van waarnemingen uit de omgeving (NDFF) en het ontbreken van geschikt habitat niet in het plangebied te verwachten.

TOETSING

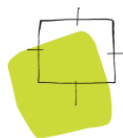
Als gevolg van de plannen gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren, aangezien het woonhuis volledig behouden blijft. Mogelijke verblijfplaatsen van kleine marterachtigen, zoals wezel, blijven behouden omdat hier geen werkzaamheden worden verricht.

Mogelijk gaan wel verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Dit kan het geval zijn wanneer de houten gevelbetimmering en daklijsten aan de zuidzijde van het woonhuis worden verwijderd en/of bewerkt of wanneer het nieuwe dak van de schuur hier tegen aan wordt gebouwd waardoor de verblijfplaats niet meer bereikbaar is. Als deze werkzaamheden plaatsvinden, is nader onderzoek nodig om te bepalen of vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw aanwezig zijn. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Het plangebied zal naar verwachting niet volledig ongeschikt worden als foerageergebied voor de te verwachten vleermuissoorten en kleine marterachtigen die in het plangebied kunnen foerageren. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en bovendien hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vleermuizen en kleine marterachtigen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Bij uitvoering van het plan wordt het plangebied mogelijk minder geschikt als foerageergebied voor ransuil en sperwer. Het plangebied vormt echter hooguit een klein onderdeel van het foerageergebied van deze soorten en bovendien is in de directe omgeving in ruime mate alternatief foerageergebied van hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten door verlies van foerageergebied treden niet op.

Voor de overige vogelsoorten geldt dat, indien de werkzaamheden tijdens het broedseizoen worden uitgevoerd, in gebruik zijnde nesten van vogels kunnen worden verstoord of vernietigd. Dit is bij wet verboden. Vernietiging of verstoring van in gebruik zijnde nestplaatsen kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Fryslân. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd. Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedenbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedenbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van specifieke natuurgebieden geregeld. Het betreft de Natura 2000-gebieden, die een internationale bescherming genieten. Plannen met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningsplichtig. Relevant daarbij is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

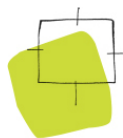
Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland en vormt de basis voor het natuurbeleid. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van het NNN is voor provincie Fryslân uitgewerkt in het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 (provinciaal ruimtelijk natuurbeleid).

NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het Streekplan Fryslân 2007 en de Verordening Romte Fryslân 2014 wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van bestaande natuurgebieden en natuurwaarden in agrarisch gebied.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt niet of grenst niet aan een in het kader van de Wnb beschermd gebied. Het meest nabijgelegen beschermde Natura 2000-gebied 'Waddenzee' ligt circa 6,5 kilometer ten noorden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als 'Natuur buiten het NNN' ligt circa 2,4 kilometer ten westen van het perceel. Het dichtstbijzijnde gebied dat is aangewezen als NNN ligt

circa 6,5 kilometer ten noorden van het terrein. Het terrein ligt circa 5,8 kilometer ten westen van het dichtstbijzijnde weidevogelleefgebied.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van Natura 2000-gebied 'Waddenzee'. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

Eventuele toename van stikstofdepositie als gevolg van bouwwerkzaamheden in de aanlegfase is op basis van de Wet Stikstofreductie en Natuurverbetering vrijgesteld van vergunningsplicht.

Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de gebruiksfase. Daarom is een AERIUS-berekening gemaakt waaruit blijkt dat tijdens de gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden³.

Gezien de afstand tot het NNN, natuur buiten het NNN, weidevogelleefgebieden en de aard van het plan, zijn geen negatieve effecten te verwachten op dergelijke gebieden.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 20 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

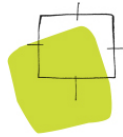
Als gevolg van de plannen, worden geen bomen gekapt. Het is niet nodig om een kapmelding bij de provincie Fryslân in te dienen.

Conclusie

Voor dit plan is op 8 december 2021 een veldbezoek gedaan en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Op basis van het veldbezoek en de verspreidingsgegevens is een onvoldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied verkregen om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Mogelijk gaan verblijfplaatsen van vleermuizen verloren als gevolg van de werkzaamheden aan de schuur. Vleermuisverblijfplaatsen kunnen worden verstoord of vernietigd wanneer de houten gevelbetimmering en daklijsten aan de zuidzijde van het woonhuis worden verwijderd en/of bewerkt of wanneer het nieuwe dak van de schuur hier tegen aan wordt gebouwd waardoor de verblijfplaats niet meer bereikbaar is. Als deze werkzaamheden plaatsvinden, is nader onderzoek nodig om te

³ BügelHajema Adviseurs (2022). Berekening stikstofdepositie Hamerenweg 11 Vrouwenparochie.

bepalen of vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw aanwezig zijn. Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt bepaald of een ontheffing voor de Wnb nodig is.

Verder moet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Bij voorkeur wordt buiten het broedseizoen gewerkt, dus buiten de periode half maart tot half juli.

Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken, om te voorkomen dat vogels gaan broeden. Hierbij bestaat echter het risico dat er alsnog vogels tot broeden komen, bijvoorbeeld als werkzaamheden onverwachts enkele dagen worden onderbroken. In dat geval kan het zijn dat de werkzaamheden (gedeeltelijk) moeten worden stilgelegd.

Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Er treedt door de stikstofdepositie geen negatief effect op in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) beschermde Natura 2000-gebieden. Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Voor deze activiteit is daarom geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Het plan is niet in strijd met de Verordening Romte Fryslân.